

cans : sed secunda , seu quae praehabita iustitiam augeat : vt enim loquitur S. Thomas : (23) »sicut ex ipso nomine adparet, hoc Sacramentum datur ad confirmandum quod prius inuenit ; et ideo non debet dari his qui non habent gratiam.« cet. Atque haec certe Patrum omnium vox est.

Alteram propositionis partem docet Scriptura. Dicitur enim in II. ad Corinth. cap. I. : »qui vnxit nos Deus, et signauit nos, et dedit »pignus Spiritus in cordibus nostris.« Et ad Hebr. VI. : »impossibile »est enim eos, qui semel sunt illuminati, (nempe per Baptismum »vt Patres exponunt) et participes facti sunt Spiritus Sancti (scilicet »per manuum impositionem, ex iisdem Patribus) rursus re- »nouari ad Poenitentiam.«

Docet Traditio hanc ipsam veritatem. Haec enim scribit Auctor Constitutionum Apostolicarum : (24) »cum decenti grauitate col- »latio sigilli in fragillis peragatur.« Augustinus inquit : (25) confir- mationem permanere *in hominibus pessimis*. His adfina leguntur in Ioanne Chrysostomo, Theodoro, aliisque.

Acedit Conciliorum et Romanorum Pontificum auctoritas. Erenim Concilium Toletanum VIII. inquit : (26) »Sanctum Chrisma col- »latum, et altaris honor auelli nequeunt.« Florentinum : (27) »in- »ter Sacramenta, ait, tria sunt, Baptismus, Confirmatio, et Ordo, »quae characterem, id est, spirituale quoddam signum a ceteris dis- »tinctiuum, imprimunt in anima indelebile.« Et Tridentinum defi- nit : (28) »si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, »Confirmatione, et Ordine non imprimi characterem in anima, hoc »est, signum quoddam spirituale et indelebile, vnde ea iterari non pos- »sint, anathema sit.« Ex Romanis aures Pontificibus, Gregorius Magnus (99) vetat, ne Baptismus et Confirmatio repetantur. Idem statuunt Gregorius II. (30) et Innocentius III. (31)

Suffragatur tandem ratio : nam Confirmatio confertur per modum consecrationis ; et quae semel consecrata sunt, talia semper maneat, vt post Magistrum Sententiarum (32) concludant Theologi. Deinde : character est spiritualis potestas ad aliquas sacras func- nes

(23) Tert. Part. quaest. 72. art. 2.
ad 2.
(24) Lib. 3. cap. 16.
(25) Lib. II. cont. Iulian. Petilian.
cap. 104.
(26) Cap. VII.

(27) In Decreto Vniouis.
(28) Sess. VII. Can. 9.
(29) Lib. XIV. Epist. 17.
(30) Epist. ad Bonif.
(31) In cap. Pastoralis.
(32) In IV. dist. 7.

nes ordinata : sed in Confirmatione accipit homo potestatem ad agen- dum ea, quae pertinent ad pugnam spiritualem contra hostes fidei : ergo. Desumpta est haec ratio ex S. Thoma. (33)

Atque momenta haec faciunt pariter pro Confirmatione extra Ec- clesiam rite data, vt de Baptismo ab haereticis collato supra disputa- bamus : vnde nec ritus quo olim haeretici recipiebantur in Eccle- siam, erat repetitio Sacramenti Confirmationis, vt non semel innui- mus ; nec contrarium vnquam Augustinus ac Cyprianus docuerunt : sed erat illa manuum impositio ceremonialis, reconciliatrix, et poeniten- tialis : vt multis ostendit Iueninus (34) prae aliis contra Morinum ; cui Maldonatus praecuerat.

CAPVT XIX.

Recensitis erroribus, argumentis summam occurritur.

Catholicam veritatem de ordinario Confirmationis ministro variis Sec- tarii variis temporibus impugnasse leguntur. Quoslibet siquidem Sacer- dotes esse ordinarios Confirmationis ministros contendit Photius. Wal- denses postea haud pati potuerunt, vt Episcopis confirmandi ius or- dinarium tribueretur ; quos sequuti sunt Wiclefiae et Hussitae : qui omnes post Arium censuerunt inter Episcopum et Presbyterum nul- lum discrimen intercedere. Quod ipsum discrimen sequutus tempori- bus subsannauit Lutherus, (1) Catholicos proinde arguens, quod E- piscopis solum in Confirmationem ius ordinarium tribuant. At- que hoc Dogma vt exploderet, nullum non mouit lapidem Caluinus, (2) cui subscripsere Dallaeus, ceterique Nouatores. Errarunt et in eo pariter Lutherus, Zuinglius, Socinus, Caluinus, eorumque asse- clae, quod nullam gratiam hoc Sacramento conferri dixerint, vt alio loco innuebamus. Characterem autem imprimere negarunt praeter Nouatores Armenopolus, Iacobus Monachus, Nicolaus Cabasila, et Gabriel Philadelphiensis, apud Arcadium. (3)

De cetero disputantes in vtramque partem videmus catholicos Theologos, salua quidem Fide, circa huius Sacramenti extraordina- riam

(33) III. Part. q. LXXII. art. 5.
(34) Comment. Hist. dissert. 3. de
Confirm. q. 7. cap. 1. art. 2.

(1) In lib. de Capt. Babyl.
(2) Lib. IV. Iust. cap. 19.
(3) In Concord. lib. 2. cap. 18.

tiam administrationem : num scilicet confirmandi potestas simplici Sacerdoti committi possit. Id quod negant doctissimi Theologi Hugo Victorinus, Guillelmus Alciussiodorensis, Hadrianus VI. Petrus Aurelius, Sambonius, Estius, alique complures : adfirmant vero aequae docti ac celebratissimi ex Thomistica, Augustiniensi ac Franciscana Schola, post S. Thomam. (4) Et ex his Dominicus Soro, et Basilius Poncius, non tantum hanc propugnant sententiam, verum etiam censent ad Fidem pertinere : quod tamen non audemus nos pronuntiare.

Ad Haereticorum itaque argumenta quod adinet, hanc institutum primam classim. Opponunt primo contra primam propositionis prioris partem : quum Apostoli Episcopi simul et Presbyteri essent, vix dignosci potest, eos non tanquam Sacerdotes, sed tanquam Episcopos confirmasse : ergo ex Scriptura nihil certum proferri potest. Accedit quod Ananias, qui certe non erat Episcopus, quum ante Pauli conuersionem nullus ab Apostolis in Episcopum ordinatus fuisset, Paulo manus imposuit, contulitque Spiritum Sanctum ; vt habetur Act. ix : ergo illa manuum impositio aliis ministris quam Episcopis permessa est. Ad haec : Paulo attestante in 1. ad Timoth. cap. 4. manus imponere est actus proprius Presbyterii : ergo.

Opponunt II : ex Conciliis euincitur, aut competere ius confirmandi Presbyteris, aut saltem antiquitus illis collatam fuisse. Etenim Concilium Carthaginense II. et III. praecipiunt, (5) » ne Chrisma » conficiatur a Presbytero : « quibus verbis supponere intelliguntur ante illud tempus illud confecisse, proindeque confirmasse. Concilium Toletanum I. sic definit : (6) » statutum est, Diaconum non chrismare, » sed Presbyterum absente Episcopo, praesente vero, si ab ipso fuerit praecceptum. « Idem statuit Concilium Arausicanum I. (7) pro haereticis in mortis discrimine positis, si Catholici esse desiderant. Postremo : Synodus Hispalensis II. declarauit, (8) Chrismationem esse Presbyteris prohibitam *nouellis et ecclesiasticis regulis* : ergo.

Opponunt III : Hieronymus multa dicit, quibus ordinarium in Confirmationem ius Presbyteris conceditur. Primo quidem ad Euaagriam scribens (9) adserit : Episcopum, Ordinatione excepta, nullum in Ecclesia munus obire, quod non possit Presbyter obire : ait nem-

(4) III. Part. q. LXXII. art. 2.

(5) Can. III. et Can. XXXVI.

(6) Can. XX.

(7) Can. I.

(8) Can. VII.

(9) Epist. LXXXIV.

nempe : » quid enim facit, excepta Ordinatione, quod Presbyter non faciat? « Habet similia in Dialogo adu. Luciferianos. Et Ambrosius, vel quisquis sit Auctor Commentariorum in Epistolam ad Hebraeos, inquit : » apud Aegyptum Presbyteri consignant, si praesens non sit Episcopus. « Leguntur his adfina apud Augustinum : (10) ex Patrum ergo sententia Presbyteri etiam iure ordinario confirmant.

Opponunt IV : velle quod Sacramenta pendeant a ministri dignitate est cum Donatistis sentire. Deinde : quum non Episcopi soli Apostolis succedant, sed et Presbyteri, inepte ex quo Apostoli confirmarint, arguitur solos Episcopos ordinariam confirmandi habere potestatem. Rursum : quod si id eo ex capite contendunt, quum non contendunt quoque solis Episcopis Sacramentum Sanguinis in Coena Domini attingendum esse, quod Laicis ideo denegatur, quia solis Apostolis a Domino datum fuit? Argumentatur hoc pacto Caluinus.

Ad classim secundam reuocamus Catholicorum argumenta, quae extraordinariam Confirmationis administrationem oppugnant. Sunt huiusmodi. Primum : Apostoli potestatem confirmandi Neophitos nulli Presbytero commiserunt ; licet confirmandorum copia maxime viderentur : non ergo penes illos erant id Presbyteris concedere : quum atquin aliorum Sacramentorum dispensationem, nedum Presbyteris, sed etiam Diaconis indulerint.

Secundum : Episcopus quilibet, si nulla adsit reservatio, id omne in sua Dioecesi potest, quod Romanus Pontifex in vniuersa Ecclesia, secundum tritum Canonistarum ac Theologorum axioma : ergo si grauis urgeat necessitas, poterit quilibet Episcopus Presbyteros ad Confirmandum delegare ; quod falsum est.

Tertium : ipsi Romani Pontifices declararunt, neque ex delegatione posse Presbyteris committi vt confirmet. Nam Nicolaus Papa I. iussit iterum inungi sacro Chrismate eos, qui a Presbyteris in Bulgariam a Photio missis confirmati fuerant. Innocentius III. (11) Presbyteris omnibus sub Sacramenti periculo prohibuit, ne ipsimet oves sibi creditas confirmarent. Similia leguntur de Innocentio IV. Clemente VIII. et Benedicto XIII. ergo quia consueverunt non posse cum Presbyteris in hac re dispensari.

Quar-

(10) In qq. ex vtroq. Testam. q. cl. (11) Cap. Quanto de consuet.

Quartum : Concilium Senonense haec habet : (12) » quoniam » Abbates nonnumquam attentant munus Confirmationis conferre, id- » que venditant ex consuetudine praescripta ad se pertinere ; nos at- » tendentes hanc impositionem manuum a Christo primum instituta- » tam, et ab Apostolis recepit solis Episcopis (qui Apostolorum » sunt successores) reseruatam, consuetudinem huiusmodi quae po- » tius corruptela dicenda est, reprobamus : « ergo si Abbates confir- » mare non possunt, neque poterunt inferiores Presbyteri.

Quintum : potestas confirmandi quae ordinatio iure competit so- » lis Episcopis, non est potestas iurisdictionis, sed ordinis : si enim » foret potestas iurisdictionis, posset quoque consignare Episcopum elec- » tum, et nondum consecratum ; immo et Diaconum, et simplex Cleri- » cum, consentiente Episcopo : aut ergo potestas illa ordinario etiam » iure Presbyteris inest, aut non potest eis extraordinaria potestas com- » mitti. Nam vel ea potestas, quae ordinis est, competit Episcopo rati- » one consecrationis sacerdotalis, vel ratione consecrationis Episco- » palis. Si primum : poterit et simplex Sacerdos eiusmodi consecratio- » ne insignitus, etiam prohibente Episcopo, valide confirmare. Si se- » cundum : nulli Presbytero, nisi prius in Episcopum consecratur, po- » terit illa committi facultas.

Accedit in argumenti robor : quod sicut confirmare est actus » proprius Ordinis Episcopalis, ita et absolere a peccatis sacramen- » taliter est actus proprius Ordinis Sacerdotalis : at nemo non Sacer- » dos potest, adhuc ex delegatione, a peccatis sic absolere : neque » ergo non Episcopus ex delegatione confirmare.

Tertia argumentorum classis pauca haec aduersus secundam pro- » positionem claudit. Primum : Apostoli confirmati per Aduentum Spi- » ritus Sancti fuisse : sed non legitur illos fuisse baptizatos : ergo con- » firmari non baptizati possunt.

Secundum : *post Baptismum confirmamur ad pugnam*, ut loquitur » Melchisedes Papa : at pugna nec foeminis congruit, nec instat » statim post Baptismum morituris : ergo.

Tertium : nonnumquam in quibusdam Ecclesiis Occidentalibus » baptizatis denegata Confirmatio fuit ; nimirum Gentilibus, qui in in- » firmirate tantum Baptisma postulauerant : ergo.

Ad quartam classis pertinent argumentationes Haereticorum, » quae effectus Confirmationis oppugnare videntur. Scilicet : Confir- » ma-

(12) Decreto xxxviii.

matio respondet manuum impositioni ab Apostolis peractae : illa » erat mera ceremonia ad Baptismum spectans, velut illius complemen- » tum : non ergo specialem gratiam producit.

Deinde : quem in finem adhibenda dicitur impositio eiusmodi ? » nempe ut detur per eam Spiritus Sanctus, utque quis perfecte Chris- » tianus fiat ? Atqui per Baptisma, et darur Spiritus Sanctus, et per- » fecte Christianus vnusquisque fit : ergo.

Praeterea : etiam panis Eucharisticus cor hominis roborat ac con- » firmat, tribuitque vires, nedum contra Doemones, sed etiam con- » tra Fidei hostes : gratia igitur roboratiua Eucharistiae effectus est.

Rursus : Confirmationem ab Haereticis dari nullam censuit Stre- » phanus Papa I. proindeque iterandam : at si characterem illa produ- » ceret, valida esset, nec iteranda, etiam ab Haereticis, debite quidem » collata : ergo.

Similiter : character signum est distinctiuum ; sed Confirmatio » non relinquit signum distinctiuum, quo homo ab aliis distinguatur ; » quum per Baptismum distinguatur ab infideli ; et ab aliis fidelibus non » possit per Confirmationem distingui, quae non ordinat ad aliquid spe- » ciale, sicut Ordo : ergo.

Ad haec : in Graecorum Euchologio a Methodio Patriarcha CP. » ordinato habetur ritus recipiendi transfugas a christiana Religione ; » quo praescribitur inungendos denuo illos esse, atque super eos Con- » firmationis formam proferendam : saltem igitur apud Graecos iterabi- » lis Confirmatio est.

Ad quorum omnium solutionem animum vertentes, quo ordine » proposita sunt, soluentur singula. Ad primum itaque ex his quae con- » tra ordinarium Episcoporum in Confirmatione ius pugnant, dicimus : » quod id de quo agimus, aptissime ex eo colligitur, quod inferiores » ministri alia munera saepius obtulerint. Nam Philippus Diaconus Ca- » thecumenos baptizauit, et Euangelium infidelibus praedicauit ; licet » Apostolis haec dispensatio specialiter fuisset concedita, secundum » illud Paulli in I. ad Corinth. cap. I : » non misit me Christus bap- » tizare, sed euangelizare. « E contrario inferiores ministri, munere » confirmandi nusquam Apostolorum aetate functi sunt, ut obseruat » Chrysostomus. (13)

Neque manuum impositio Ananiae tributa, confirmatoria fuit, » quippe quae praecesserit Baptisma, sine quo irrita sunt Sacramenta, » *1° m. IIII.*

Yy

quae

(13) In cap. viii. Act.

quae in actu transeunte consistunt: non fuit tamen inutilis; coniuncta siquidem cum precibus Paulli disposuit ad vsum oculorum recipiendum, gratiamque Baptismi.

Locus demum Paulli non de Confirmatione Timothei, sed de eius Ordinatione in Presbyterum et Episcopum accipiendus est; fuerat enim ab ipso Paulo Ephesiorum Episcopus ordinatus.

Secundi solutio est: nullum ex Conciliorum definitionibus nostrae adseritioni praecudicium inferri: in Conciliis enim Carthaginensibus supponitur Chrismatis confectionem, quam temere sibi quidam Presbyterorum arrogauerant, etiam antiquioribus definitionibus fuisse illis prohibitam. In Canonè Toletano agi de Chrismatione sacramentali, Presbyteris tamen extraordinaria facultate commissa, sentit Christianus Lupus: eo quod vnctionem verticalem etiam Diaconus baptizans possit conficere. Nobis tamen videtur de vnctione tantum verticali Canonem loqui: quam ante Epistolam Innocentii I. ad Decentium cum Episcoporum licentia Presbyteri vsurpabant. Hanc enim vnctionem S. Syluester Presbyteris concessit absente Episcopo, et propter occasionem transitus mortis, vt legitur in libro Pontificali. Canon insuper Arausicanus non de Sacramento Confirmationis, sed de Haereticorum reconciliatione pertractat; qui pluribus in locis vnctione Chrismatis recipiebantur; non tamen sacramentali; nisi forte Confirmationem non recepissent. Inhibitam denique Hispalensi Canone Presbyteris Confirmationem fuisse dicitur, decretis non tantum recentioribus, sed nouellis et ecclesiasticis regulis, recentibus scilicet antiquisque: quin immo commendatur eodem in loco veterum Canonum auctoritas, atque ratio producitur, quam necesse est semper viguisse. Quod si quis dictis superadderet Canones xxxviii. et lxxvii. Concilii Eliberitani, frustra id faceret: quum in illis decerneretur, vt baptizatos in necessitate a laico, vel a Diacono plebem regente, Episcopus per benedictionem perficiat; ideoque nec Diaconus, nec baptizantium alter, habet secundum Canones illos ius confirmandi.

Ad tertium respondemus: quod quemadmodum Hieronymus ad Euagrium scribens excipit Ordinationem ex illis quae non potest Presbyter; ita et agens contra Luciferianos expresse Confirmationem excipit. Itaque scopus Hieronymi ad Euagrium scribentis erat Diaconos comprimere, qui se Presbyteris exequabant; atque vt propositum exqueretur, sat superque fuit, vt vniam exciperet Ordinationem

nem

nem ab officis, quae Presbytero et Episcopo communia sunt: licet Episcoporum peculiaria sint.

In Dialogo autem indicat Hieronymus eum Sacerdotii honorem, cui per potestatem confirmandi fuit consultum, esse de iure diuino; quoniam Christus, qui ordinarium ius in hoc Sacramentum Presbyteris poterat conferre; illo tamen solos Episcopos donauit; non quidam ex legis cuiuspiam sibi impositae necessitate, sed omnino voluntarie, pro summo nempe atque excellenti iure, quo in omnia nouae legis Sacramenta pollet.

Supposititium autem Ambrosium referre quidem, sed non probare illum qui in Aegyptum irreperat abusum, Estius censet. At loqui eum eo sensu, quod Presbyteri Aegyptii tanquam ministri extraordinarii Confirmationem administrassent, dicunt alii, quibus adhaeremus.

Quartum, quoad omnia sua membra facile soluitur. Primum siquidem falsum omnino est: nam Donatistarum error in eo situs erat, quod vis Sacramenti a Fide et probitate ministri penderet: non quod penderet a speciali potestate et caractere: quod Catholica Ecclesia perpetuo docuit. Secundum hanc habet intelligentiam: Presbyteros nempe in aliquibus, non in omnibus succedere Apostolis, in quibus eis Episcopi succedunt. Erant enim Apostoli primi Christiani, primi Sacerdotes, primi Ecclesiae Rectores. Illis itaque vt primis Christianis succedunt Christiani omnes; vt Sacerdotibus succedunt omnes simplices Sacerdotes seu Presbyteri; vt Ecclesiae Rectoribus seu Episcopis succedunt in suis Diocesisbus soli Episcopi. Et in muneribus ergo quae Apostolis vt Episcopis competebant, cuiusmodi inter alia erat manus imponere ac Spiritum Sanctum dare, soli Episcopi eisdem succedunt. Tertium denique hanc habet rationem: quia non solis Episcopis, sed etiam Presbyteris datum est Eucharistiam conficere, vt est Sacrificium: quod quum necessario exigeret separationem sanguinis a corpore victimae; propterea Presbyteri possunt, ac tenentur vtrumque separatim consecrare ac sumere; nempe corpus et sanguinem Christi. Laicus autem, qui non conficit Sacrificium, sed tantum sumit Sacramentum, contentus esse debet sumere corpus, cum quo sumit et sanguinem.

Ad primam secundae classis argumentationem dicimus: ideo Apostolos confirmandi potestatem Presbyteris non contulisse, quod per paucos Sacerdotes ordinauerint, quos simul non consecrauerint in E-

Yy 2

pis-

piscopus : insuper aequum vel maxime erat, vt Apostoll quae perfectionis erant, sibi seruarent, vt sua praxi, quae subsequentium saeculorum norma futura erat, Episcoporum ius stabilirent.

Ad secundum responder Iueninus : apud Occidentales non esse quidem explicitam hac de re reseruatiōem factam Summo Pontifici ; contendit tantum esse virtualem et implicitam ; quatenus nempe apud eos recepta vbiq̄ue consuetudo adeundi hac in causa Summum Pontificem, aequualet formali ac explicitae reseruatiōi. Sunt qui aliter respondeant aliis innixi principiis, a quibus expendendis consulto abstinemus.

Tertium verbo solui posset ; nimirum reponendo falsas ac suppositiūas criticis videri plures ex his Decretalibus. Ne tamen difficultati terga vertere videamur ; maxime quum legitime nobis sint quae in argumento sunt productae, hoc ordine singulas exponimus. Nicolaum reuera illud iussisse quod dicitur ; quia Photius Pseudo-Patriarcha CP. omni prorsus auctoritate vacuus erat ; proindeque Presbyteros delegare non poterat ad Bulgatos confirmandos, qui christianae Religioni nuper nomen dederant. Innocentii vero III. Decretum Constantinopoli non fuisse promulgatum ex eo colligitur, quod ab eo tempore Graeci, scientibus ac tacite probantibus Romanis Episcopis, sua consuetudine frui fuerint. Vel dicendum cum Arcudio loquuntum Innocentium duxerat fuisse de Parochis Latinis, qui tunc temporis in illa vrbe non exiguo erant numero, quosque ad vsum Romanae Ecclesiae, ex qua oriundi erant, et cui immediate subiciebantur, inducere voluit.

Quid autem de Decretis aliorum Pontificum dicendum ? Innocentium nempe IV. in sola Cyprī insula, non in reliquo Oriente iussisse, vt soli Episcopi consignarent ; propterea quod subortis dissidiis melius foret vt Occidentalis Ecclesiae ritus praerferretur. Clementem vero VIII. illud praescripsisse Presbyteris Graecis et Albanensibus sub Latinis Episcopis degentibus ; non ceteris vniuersis. Atque id ipsum praestitisse Benedictum XIV. sensum definitionis Clementinae perspicue exprimendo.

Quartum sic diluitur : Ex Senonensi Concilio hoc vnum colligi : Abbates non posse ordinaria potestate, quam sibi ex praesumta consuetudine, quam nusquam Occidentalis Ecclesia vniuersim receperat, usurpabant, confirmare Neophitos, et calices consecrare : at neuiquam inde inferri, non posse id peragere delegata potestate.

Quin-

Quinto occurrimus dicentes : Episcopus ex propria consecratione nancisci ut sit Sacramenti Confirmationis minister ordinarius : et Presbyterum habere ex sua, cui nequaquam est characteris ac potestatis amplitudo tanta quanta est illi, vt possit esse minister extraordinarius. Habet itaque ex sua consecratione Presbyter aptitudinem vt minister Confirmationis extraordinarius constituitur. Quam aptitudinem non habent certe Diaconus, nec simplex Clericus.

Nec responsioni obest quod fuit additum : quum enim nemo non Sacerdos potestatem habeat supra Corpus Christi verum et mysticum ; nemo, etsi Diaconus, aptitudinem eam habet, qua capax efficiatur, etiam ex dispensatione, ac necessitate vrgente, absoluedi a peccatis : At simplex Sacerdos, quum memorata gaudeat potestate et aptitudine, valide confirmare potest, delegatione accedente. Sed consulendus pro pleniori intelligentia S. Thomas. (14)

Tertiae classis argumenta sic soluuntur. Primum quidem ex Augustini doctrina a S. Thoma in vsum recepta ; (15) nempe quod ex illo, qui lotus est, non indiget nisi vt pedes lauet, intelligimus Petrum ceterosque Apostolos baptizatos fuisse ; et quidem Baptismo Christi, non renouentis baptizandi ministerium, vt baptizatos haberet seruos, per quos ceteros baptizaret.

Ad secundum dicendum ex ipso Doctore Angelico : (16) quod apud Deum foemineus etiam sexus militat, imo quaedam foeminae fortiores viris extiterunt in Martyrii agone. Moriturus vero statim post Baptisma, etsi non sit necessaria confirmatio ad pugnam, est tamen valde utilis ad pugnae finem, nempe maiorem gloriam assequendam, vt loquitur S. Thomas. (17)

In tertiū solutionem factum praepremis concedimus : denegatam scilicet in quibusdam Ecclesiis occidentalibus confirmationem Gentibus qui Baptisma in infirmitate tantum postulassent ; inde tamen non concluditur, absolute fuisse illis negatam, sed nisi in gentilitate probi non fuissent, seu moribus fidei christianae consimilibus sese commendassent, vt haberetur ex Concilio Eliberitano. (18) Verum in omnibus aliis Ecclesiis, etiam occidentalibus, praeterquam in iis in quibus Canonēs Eliberitani obseruati sunt, Confirmatio omnibus omnino Neophytis collata fuit.

Pos-

(14) In iv. dist. 7. q. 3. art. 1. q. 3.

(17) In iv. Dist. 7. q. 3. art. 2.

(15) III. part. q. lxxii. ar. 6. ad 2. q. 2. ad 4.

(16) Ubi supra art. vii. ad 3. et 4.

(18) Can. xxxix.

Postremo ad quartam accedentes elasm, primum illius argumentum sit solummodo: si impositio super baptizatos nuda ceremonia erat ad Baptismum pertinens, cur soli Apostoli manus illis imponebant, qui ab aliis baptizabantur? Cur non hanc ceremoniam adhibuit Philippus Diaconus, qui Baptismum ministravit? Cur post Apostolos solis Episcopis illam Ecclesia reseruauit? Cur tandem simplices Presbyteri, qui baptizare ex officio possunt, confirmare ex officio nequeunt?

Ad secundum dicendum: quod et in Baptismo datur Spiritus Sanctus et datur in Confirmatione: non tamen idem effectus Spiritus: nam in Baptismo Spiritus Sanctus dat primo vitam spiritualem, baptizatumque familiae Christi adscribit, facitque Dei filium adoptiuum: in Confirmatione vero idem Spiritus vitam spiritualem auget, perficit, ac roborat, atque confirmatum ad pugnam armat. Vnde apposite Scholastici dixere, Baptismi gratiam deferre *connotatiue* a gratia Confirmationis.

Tertii solutio est: Christi Corpus et Sanguinem animam munire per modum rei exterius aduenientis, nempe cibi et alimenti, Confirmationem vero per modum principii intrinsece constituentis, seu armaturae.

Quartum falsum prorsus est: Stephanus siquidem Papa, ut ratum habuit Baptisma ab haereticis collatum, sic et validam habuit Confirmationem: quae enim ab eo constituta manuum impositio fuit pro haereticis recipiendis non confirmatoria erat, sed reconciliatoriae tametsi Cyprianus suae causae studio abreptus falso existimauerit esse ipsum Confirmationis Sacramentum: vnde ex falsa hypotesi contra Stephanum argumentatus est, ut accuratissime obseruat Natalis Alexander. (19)

Quintum sic diluitur: Confirmatio est signum distinctiuum, maxime confirmati a non confirmato, seu ad visibilem pugnam muniti a non munito: ut enim docet S. Thomas: (20) » pugna spiritualis contra hostes inuisibiles omnibus competit: sed contra hostes visibiles, » id est, contra persecutores fidei pugnare, nomen Christi publice » confitendo est confirmatorum, qui iam sunt perducti spiritualiter ad » virilem aetatem.

Ad sextum responderetur primo: nihil nos ex Methodii auctoritate commoueri, nempe qui Scripturae et Patrum auctoritatem in nostri Do-

(19) Disert. x. in Histor. Eccles. (20) Tert. patt. q. LXXII. art. 5. saeculi 11. ad 1.

Dogmatis probationem habeamus. Maxime vero, quum vir ille schismaticus credatur. Verum et addi pro solutione posset, vitiatum Methodii Euthologium a posterioribus Graecis fuisse, imo et titulum mutatum.

APPENDIX.

Nonnulla hic addenda veniunt quibus de Sacramento Confirmationis pertractatio absoluat. Paucis tamen, more scilicet nostro, expendenda. Sunt vero illa quae necessitatem huius Sacramenti concernunt. Quae quidem duobus verbis declaramus: nemini quidem necessarium illud est necessitate medii; quippe quod ratum sit fidelem sine Confirmatione salutem consequi. Ex ecclesiastico tamen praeepto praemitti illa clericali Tonsurae debet, ut liquet ex Concilio Nicaeno I. Tridentino, aliisque Ecclesiae constitutionibus: atque ex praeepto diuino teneri fideles omnes, quum persecutio urget, sub lethalis peccati poena hoc Sacramentum recipere, censent doctissimi Theologi, quum antiqui, tum recentiores, quorum quemlibet toti Casuistarum turbae anteposimus. PERSUASUM hoc Ecclesiae fuisse illi iudicant, quod illius disciplinam penitus Introspectantes deprehenderint, quam sedulo, persecutione desaeuiente, curauerit illa ut fideles omnes confirmarentur. Ast, extra persecutionem quoque tenentur fideles sub graui peccati reatu iure diuino et ecclesiastico ad Confirmationem accedere: nam et tenetur vnusquisque ex diuina iussione eniti, ut Christianismi perfectionem adsequatur, et poenis eos mulctatos ab Ecclesia scimus, qui aut neglexerunt aut praetermiserunt Confirmationem. Legantur quae in hanc rem scripsit S. Carolus Borromeus: (22) ea etiam quae a Concilio Remensi sancita sunt.

CA-

(22) In Concil. IV. Mediol.

CAPVT XX.

In quo de Sacramento Poenitentiae primo instituitur quaestio; eiusdem essentia, institutione, atque necessitate constituitis.

Poenitentia est vere et proprie dictum nouae legis Sacramentum a Baptismate diuersum.

Illud instituit Christus quum a mortuis excitatus insufflauit in discipulos suos dicens: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis, cet.

Estque peccatoribus postbaptismalibus ad salutem adsequendam necessarium.

Primae propositionis priorem partem docent Scripturae. Ioannis siquidem xx. sic Christus Dominus Apostolos, eorumque in ministerio ecclesiastico successores adloquutus est: » quorum remisistis peccata, » remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. « Atqui per ea verba Poenitentiam instituit tamquam verum, et proprie dictum nouae legis Sacramentum: nam in relatis verbis reperiuntur ritus externus, praeceptum diuinum, ac gratiae promissio; tria videlicet ad verum propriumque Sacramentum requisita: ergo.

Docet praererea Traditio, quae ab Ecclesiae incunabulis ad hanc vsque aetatem euangelica illa verba intellexit de iudicialia Sacerdotum absoluendi potestate, non per Euangelii praedicationem, vt haeretici fingunt, nec per Baptismatis collationem, vt nonnumquam somniant, sed per Sacramentum proprie dictum. Testes huius Traditionis prae altis sunt Tertullianus vbi scribit: (1) » haec igitur venena » praetudens Deus,.... collocauit in vestibulo poenitentiam secundam, » quae pulsantibus patefaciat, cet. « Ambrosius vbi haec habet: (2) » minus Spiritus Sancti est officium Sacerdotis, ius autem Spiritus Sancti in soluendis, ligandisque criminibus est: quomodo igitur munus » eius vindicant, de cuius diffidunt et potestate? « Hieronymus (3) Poenitentiam adpellans *secundam post naufragium tabulam*. Augustinus

(1) In lib. de Poenit. cap. 7.
(2) Lib. 1. de Poenit. cap. 2.

(3) In Epist. ad Demetr.

nus in ea verba, *quorum remisistis*, scribens: (4) » hoc continuo de » peccatorum remissione ac detentione subicit. « Leguntur affinia in reliquis Patribus.

Hinc iure optimo hunc Tridentina Synodus Canonem statuit: (5) » si quis dixerit, in catholica Ecclesia Poenitentiam non esse vere et » proprie Sacramentum pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipso Deo reconciliandis a Christo Domino nostro institutum, anathema sit. «

Etiam secundam prioris propositionis partem definitam a Patribus Tridentinis accepimus, verbis illis: (6) » si quis Sacramenta confundens, ipsum Baptismum Poenitentiae Sacramentum esse dixerit, quae si haec duo Sacramenta distincta non sint: atque ideo Poenitentiam non recte secundam post naufragium tabulam appellari, anathema sit. « Eandem demonstrat Augustinus, ubi ait, (7) paruulum regenerari per Baptismum, in quo est aqua forinsecus exhibens Sacramentum gratiae, et Spiritus operans intrinsecus beneficium gratiae; si vero adultus propria impietate gratiam amittat, et aetatis accessu malus euadat, tunc propria incipiet habere peccata, quae non regeneratione auferantur, sed alia curatione sanentur. « Alia plurima adducit Augustinus, quae Sacramentum Poenitentiae longe diuersum a Baptismate ostendunt, quum ex diuersitate ministri, tum formae, materiae, subiecti, effectuumque: quas diuersitatis causas tradit insuper Concilium Tridentinum. (8)

Secundam quoque propositionem docet eadem sacra Synodus, dicens: (9) » Dominus autem Poenitentiae Sacramentum tunc praecipue » instituit, quum a mortuis excitatus insufflauit in discipulos suos dicens: accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, et verbis tam perspicuis, potestatem remittendi et retinendi peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum Apostolis, et eorum legitimis successoribus fuisse communicatam vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. «

Addita autem legitur a Patribus Tridentinis particula *praecipue* quoniam de potestate iudicialia remittendi peccata explicantur etiam a Patribus ea verba, *quorum ligaueritis* cet: quae vtique ante *Pastom. IIII.*

(4) Trac. cxxxi.

(5) Sess. xiv. Can. 1.

(6) Epist. xxxii. ad Bonif. num.

xcviii.

(7) Sess. xiv.

(8) Ibidem cap. 1.

sionem prolata sunt: ast his verbis non data quidem, sed praedicta ac promissa potestas eiusmodi discipulis fuit: vnde non praesecerunt illa propriam institutionem.

Tertiam denique propositionem commonstrant primo alia Tridentini verba eadem Sessione expressa, nempe: (9) »est autem hoc Sacramentum Poenitentiae lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, vt nondum regeneratis ipse Baptismus.« Commonstrat secundo Augustini auctoritas, vbi ait: (10) »si ministri desint, quantum exitium sequitur eos, qui de isto seculo vel non regenerati exeunt, vel ligati? Quantus est etiam luctus fidelium suorum, qui eos secum in vitae aeternae requie non habebunt?« Tertio commonstrat ipsa ratio: nam si Sacerdotes iudices et absolutionis ministri in Ecclesia a Domino constituti sunt, ipsorumque iudicium ratum firmumque in Coelis est, apud Deum profecto rei permanent, qui quum possint, nolunt ad Sacerdotes accedere impetraturi absolutionem: igitur ex Tridentini auctoritate, Augustini doctrina, ipsaque ratione suadente, peccatores postbaptismales aeternam vitam non adsequentur, nisi re aut voto Poenitentiae Sacramento soluantur.

COROLLARIUM.

Aprissime igitur ex dictis, vel nobis tacentibus, definitur a Theologis hoc Sacramentum: »Poenitentia est Sacramentum nouae Legis a Christo Domino institutum, quo fidelibus post Baptismum lapsis vere poenitentibus et confessis vi clauium et potestatis Ecclesiae absolutio sacerdotalis impenditur.« Ex qua obuia ac perulgata definitione apparet discrimen Poenitentiam vt Sacramentum inter et ipsam vt virtutem repertum: quod nempe Poenitentiae virtus tora ex parte Poenitentiae se tenet: vt Sacramentum vero exigit praeterea Sacerdotis iudicialia potestate praediti absolutionem: quod Poenitentiae virtus pars et materia huius Sacramenti sit, atque vt loquitur S. Thomas, (11) *gratiae praeueniens effectus*; hoc autem Sacramentum causa effectrix sanctificantis gratiae. Hoc tantum admonere volumus; a reliquis de Poenitentiae virtute agitari solitis quaestionibus; quum et de illis plura in transcurso dicenda necessario sint: tum praecipue abstinentes, quoniam de Sacramento Poenitentiae nobis proposita disquisitio, ad alia transuolare non patitur.

CAP.

(9) Cap. 11.

CXXXIII.

(10) Epist. CLXXX. ad Honorat.

(11) Tert. part. qu. LXXXIX. art. 1.

CAPVT XXII.

Errores his veritatibus oppositi quam breuissime memorantur.
Argumenta soluntur.

Primos fuisse Montanistas atque Nouatianos in expungendo ex Sacramentorum alio Poenitentiam Hieronymus (1), at Pacianus Barcinonensis Episcopus adseruere: (2) eos tamen ab hoc errore immunes fuisse sentiunt Gaspar Iuenin, (3) ac Recentiorum alii; in eo tantum errasse dicentes, quod crederent aliqua, sed non omnia peccata posse Ecclesiae potestate remitti. Depurgate insuper contendunt ab errore illo Waldenses, Wiclefistas, et Husitas: in quo foeliciorum eos causam patrocinatos agnoscimus; quam ad exitum vsque perduxit Doctissimus Meldensium Episcopus Iacobus Benignus Bosuetius, demonstrans, (4) numquam ab his haereticis Sacramentum istud fuisse negatum; sed in hoc tamen pessime eos sensisse, quod vellent, Sacerdotes improbos, tamquam ad Laicorum ordinem redactos, potestate absoluedi atque administrandi reliqua Sacramenta carere.

At Sacramentum Poenitentiae pertinaciter negarunt posteriorum Haereticorum plurimi. Negarunt siquidem Zuinglius, (5) Caluinus, (6) Kemnitius, (7) aliique, duo tantum Sacramenta recipientes, Baptismum nempe, et Eucharistiam. Quid autem Lutherus? inconstans scilicet, ac varius, more suo, dignoscitur: Poenitentiam alicubi Sacramentis accensens; (8) alicubi ab illorum numero expungens. (9) Quam Patriarchae sui inconstantiam imitatus est Melancthon; (10) imitati sunt priores Lutherani: posteriores vero; hi etiam, qui hodie extant, Poenitentiam inter Sacramenta recensent: potissimum qui in Apologia Augustanae Confessionis iurarunt.

Quibus autem argumentis pro his constablandis erroribus sui illi sint, perpendamus. Opponunt itaque contra primam propositionem: dimittere peccata iniquiunt, ad solam Dei auctoritatem spectat dicitur siquidem Marci II: »quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?« nullum igitur datur Sacramentum a Christo Domino pro remittendis peccatis institutum. Deinde: in veteri Lege nullum

(1) Epist. ad Marcel.

(2) Epist. 111.

(3) Disert. vn. de Poen. qu. 2. cap. 1.

(4) In Hist. Variar. lib. xi.

(5) In lib. de vera et falsa Relig.

Zz 2

(6) Lib. iv. inst. cap. 19.

(7) In exam. ad Can. 1. Con. Trid.

(8) In lib. de Capt. Babyli.

(9) Ad eiusdem lib. calcem.

(10) In locis commun.

rale extitit Sacramentum; tametsi necessaria et eo tempore fuerit Poenitentia » volueris hominibus, qui se mortali aliquo peccato in- » quinaissent. « vt ait Synodus Tridentina: (11) neque ergo in Lege » qua, quae charitatis et gratiae est, instituendum huiusmodi Sa- » cramentum erat.

Insuper: Scripturae tribuunt peccatorum remissionem soli impio- » rum conuersioni. Ita enim legitur Psal. L. et in cap. xviii. Ezequie- » lis: ergo haud opus erat ritum externum instituere.

Praeterea: quae leguntur Matth. xviii. *quaecumque ligaueritis*, » cet. intelligenda sunt ex Patrum sensu de iniuriis inuicem condo- » nandis: scribit enim Augustinus: (12) » coepisti habere fratrem tuum » tamquam publicanum, ligas illum in terra; sed vt iuste alliges » vide: nam iniusta vincula dirumpit iustitia. Quum autem correxe- » ris, et concordaueris cum fratre tuo, soluisti illum in terra. Quum » solueris in terra, solutus erit et in Coelo: « infirmum ergo est ar- » gumentum ex eo Scripturarum loco petitum.

Similiter: Hieronymus censet, Sacerdotem aliam non habere potes- » tatem, quam declarandi quinam sint absoluendi, quiae non: ait enim: » (13) exponens verba illa, *tibi dabo clauis*, cet. » istum locum Epis- » copi et Presbyteri non intelligentes, aliquid sibi de Pharisaeorum » assumunt supercilio; vt vel damnent innocentes, vel soluere se no- » xios arbitrentur; quum apud Deum, non sententia Sacerdotum, sed » eorum vita quaeratur: « nullum ergo Sacramentum in Ecclesia est, » quo potestas iudicialia concedatur.

Rursus: ad Sacramentum requiritur quaedam verborum forma » eum subiecta materia: at forma eiusmodi necessaria ad peccati re- » missionem non est, quod animi voluntate dimittitur: neque in Poe- » nitentia insuper elementum vltim est: ergo.

Ad haec: verbis illis, *quorum remisistis peccata*, cet, nihil aliud » ostenditur, nisi praescriptum a Domino Apostolis fuisse, vt Euan- » gelium annuntiant, atque credentes baptizarent in remissionem peccato- » rum: vel ergo Poenitentia Sacramentum non est, vel non est a » Baptismate diuersum.

Accedit: quod omnis peccatorum remissio, etiam subsequens, » Baptismo sit tribuenda, vt docet Apostolus ad Eph. V. exponitque »

(11) Sess. xix. cap. i.

nunc. lxxxii.

(12) Sermon. xvi. de verb. Dom.

(13) In cap. xvi Matth.

ex Apostolo Augustinus: (14) immo et suadet ratio: nam quum » credenti et Baptismum suscipienti promissa salus aeterna sit; atque » haec promissio semper maneat, virtusque Baptismi semper vigeat » nulli alteri externo signo, praeter Baptismum, peccatorum remissio ad- » scribenda erit: non ergo pro peccatorum remissione diuersum aliquod » Sacramentum institui debuit.

Aduersus propositionem secundam obliuunt. Primum: si Christus » Apostolis potestatem peccata remittendi contulit dum verba illa, » Ioannis xx. allata protulit, eam non contulit Thomae tunc absentis: » non ergo tunc instituit cet.

Secundum: Cyprianus, Saresio iudice, (15) existimauit, Chris- » tum hoc Sacramentum instituisse in nocte Coenae in qua praescriptum » aliud a Baptismo lauacrum fuisse dicit: (16) non ergo illud instituit » post Resurrectionem.

Tertium: videtur S. Thomae sententia quod poenitentis actus, qui » nempe huius Sacramenti materia sunt, indicti a Domino fuerint initio praed- » icationis: ergo et quod tunc Poenitentiae Sacramentum institutum fuerit.

Quartum: Christus laudatis pro adsertione verbis eandem dedit » Apostolis potestatem, quam ipse acceperat a Patre: at ipse absque » Sacramento peccata dimittebat: et hoc igitur contulit Apostolis; pro- » indeque non instituit Sacramentum.

Quae aduersus tertiam propositionem militant argumenta, ex par- » te producta contra primam propositionem sunt; producentur reliqua, » quum de confessione, et absolutione agemus.

Itaque ad eorum quae adduximus, solutionem accedentes, pri- » mum soluitur dicendo: ius quidem in soluendis ligandisque crimi- » nibus esse Spiritus Sancti; sed munus Spiritus Sancti esse officium » Sacerdotis; ut Nouatianis responderet Ambrosius. (17) Hinc distin- » guenda est propositio: dimittere peccata spectat ad solum Deum; iu- » re potestatis, auctoritate suprema, propriaque virtute, esto: mune- » re Spiritus Sancti, ministerio, ac officio, nego.

Ad secundum dicendum: quod nemo inferre potest ex quo nec- » cessaria fuerit semper Poenitentia, vt virtus est, non fuisse in lege » charitatis, et gratiae instituendum Sacramentum ad facilius assequen- » dam peccatorum remissionem, quam ex se, et ex opere operato pro- » du- »

(14) Lib. i. de Nupt. et concup. cap. 36.

(16) In Sermon. de ablut. pedum.

(15) Disput. xvii. sect. i. adsert. i.

(17) Lib. i. de Poenit. cap. 2.

ducit; et ad poenitentes tranquillitate conscientiae erigendos, ac morali quadam veniae certitudine.

Tertii solutio est: quod sicut ex Haereticorum doctrina non excluduntur per Contritionem cordisque conuersionem necessitas Fidei in Christum, ac Baptismus, ita neque excluditur Poenitentiae Sacramentum: maxime, quum ille, quem vere poenitet, nequeat praescripta sibi remedia contemnere, sitque contritio ipsa eiusdem Sacramenti materies.

Quartum facile diluitur, si perpendatur, verba illa peculiari ratione ad Ecclesiae ministros spectantia, pertinere extensione quadam ad singulos, pro iuluriarum condonatione: hoc tamen discrimineposito, quod Laicis conceditur iniurias remittere *commiseratione charitatis*, aut iis indemnitate ac poenam poscere, *aequitate iustitiae*: at Ecclesiae Praefectis datum est potestate iudicialia quaecumque crimina delere. Id sane Augustinus docet.

Ad quintum respondemus: non aliud Hieronymum velle, quam quod sicut Sacerdotes Leuitici non poterant pro suo arbitratu quoslibet a lepra mundos iudicare; ita nec noui Testamenti Sacerdotes debeant possintus pro lubitu quoslibet absolueri: quum necessum sit eorum expendere merita, dispositionem, cerera. Ceterum plus habere Sacerdotes nouae, quem veteris Legis, et maiorem habere potestatem, ostendit S. Thomas (18) his verbis: *absit vt Sacramenta nouae Legis solum significant, et nihil faciant, sicut veteris Legis Sacramenta. Si autem Sacerdos solum discernendo denuntiaret peccatoris absolutionem, nihil faceret, sed tantum significaret: ergo facit aliquid ministerium absolutionis impendendo,* cet.

Sexto occurrimus negando necessariam non esse verborum prononem ad peccatorum remissionem, quae fiat in foro Ecclesiae, ac potestate iudicialia, quam Sacerdotibus contulit Christus. Sed et illud negamus, nempe, non esse in Poenitentia elementum, seu subiectam materiam; sunt enim acrus sensibiles poenitentis.

Septimum sic solutum esto: constat scilicet ex superius dictis intellecta perpetuo fuisse verba illa ab omni Ecclesia in sensu a nobis propugnato: vnde despicienda potius quam soluenda repetita haec Haereticorum obiectio. Demus tamen illis, et in Baptismo vim ea verba habere: nam hoc Patres nonnulli, ac praesertim Cyrillus (19) dicunt: at quam vafre et dolose ex mutilato ab ipsis Cyrilli textu argu-

(18) Opusc. xxxi. de forma absolut. cap. 2.

(19) Lib. xii. in Ioan.

gumentationem obiectant. Equidem Cyrillus ibi duobus modis remitti peccata dicit: vno quidem, dignos ad Baptismum vocando, vitae grauitate, et constantia Fidei probatos: sed alio modo peccata Spiritus afflati homines remittuntur ac retinent, nempe quum filios Ecclesiae peccantes corripiunt, vel poenitentibus ignoscunt.

Ad octauum plana est et expedita responsio, si dicatur, Baptismo adscribi omnem renouationem, et gratiam, nedum, quia per ipsum tollitur originarium, atque praecedens omne peccatum, sed etiam, quia per Baptismum Christum induimus, et Ecclesiae inserimur, in qua non desunt remedia, quibus consequentia peccata abluantur, eo formae pacto, inquit Estius (20) quo generationi ac natiuitati tribuuntur incrementum, robur et perfectio virilis. Ita igitur valet ad omnem remissionem Baptisma, quoniam per ipsum regeneramur, et renascimur, et nisi per ipsum spiritualis vita daretur, nec Poenitentia, nec Sacramenta reliqua prodesse. Haec est Apostoli mens, haec et Augustini.

Et his tandem corrui adducta ratiocinatio: quandoquidem aeternae salutis promissio credentibus et baptizatis facta, conditionata est, Poenitentiam, alia Sacramenta, ac mandatorum custodiam non excludens.

Ad primum argumentum, quod secundam propositionem oppugnat, dicimus ex S. Cyrillo (21) non ergo licet abfuerit Thomas, a participatione Spiritus decidit; quum de numero esset eorum, quibus dignitate Apostolatus decoratis Spiritus debebatur. Itaque Christi intentio ad totum Apostolicum Collegium fuit directa; non ad praesentes tantum, sed ad absentes etiam; immo et ad futuros, videlicet ad Apostolorum successores.

Secundum sic diluitur: neque sermonem illum Cypriani foetum esse; neque de alio lauacro in eo sermone verba fieri, quum de humilitatis officio.

Tertium verbo soluitur: insinuarum quidem fuit ministrantium officium Matth. xvi: ast post Resurrectionem denique manifestata est huius Sacramenti efficaciam. Postremi solutio est: Christum contulisse quidem Apostolis potestatem, quam a Patre acceperat; sed non cum eadem plenitudine et excellentia, qua in ipso erat. Nam ipse, vt filius naturalis Dei, per auctoritatem peccata dimittebat; Apostolis vero potestatem dedit vt ministerialiter peccata dimitterent; proindeque per media ab ipso determinata.

(20) In IV. Dist. 4. § 8.

(21) Lib. xii. in Ioan. cap. 56.

COROLLARIVM.

Nullum igitur peccatum dari, quod per Poenitentiam expiari et ab Ecclesia remitti non possit ex firmato, vindicatoque catholico Dogmate consequitur. Neque enim iis verbis »quorum remiseritis peccata,« cert. collata Ecclesiae potestas ad quaedam peccatorum genera limitatur: vnde Ambrosius ita Nouatianos exagitat: (22) »in eo igitur patrem vestrum propria damnatis sententia, qui distinctionem peccatorum facitis, quae soluenda a vobis putatis, et quae sine remedio arbitremini; sed Deus distinctionem non facit, qui misericordiam suam promissit omnibus, et relaxandi licentiam Sacerdotibus suis sine vlla exceptione comisit.« Docent idem Cyprianus, (23) Pacianus, (24) Augustinus, (25) ac omnes Patres. Docet et suis definitionibus Ecclesia, quibus a saeculo III. ad hoc vsque semper Nouatianos execrata est: ideoque Synodus Tridentina perantiquas definitiones confirmans, inquit: (26) »Nouatianos remitrendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia catholica tantquam Haereticos exposit atque damnauit.«

Nec tamen his obsunt scripturarum loca, quae lapsis in grauiora, vel in eadem scelera pluries, Dei indignationem, sempiternumque interitum comminantur: aut quae dari aliquod peccatum irremissibile testantur: vt blasphemia in Spiritum Sanctum, apostasia, et peccatum quod a Ioanne dicitur ad mortem. Priora siquidem loca non de Ecclesiae potestate, sed de execrabili impiorum conditione, de scelerum atrocitate, atque de falsa aliquorum Poenitentia loquuntur: proindeque si quid illa probarent, euincerent quoque nec apud Deum crimina atrociora remitti: quod nec Nouarus ipse adfirmare ausus vquam fuit. Posteriora vero loca vel probant, peccata illa ceteris difficiliora remitti, vt expresse ait Chrysostomus; (27) vel de peccatis illis sunt accipienda, quae diuisionem a Christi corpore important, cuiusmodi Haereticorum et Schismaticorum peccata sunt, quos non poenitet eorum peccatorum, quibus alieni sunt ab Ecclesia Deis in qua per gratiam Spiritus Sancti fit remissio omnium peccatorum, vt loquitur Augustinus. (29) Eiusmodi enim peccata nunquam dimittit

(23) Lib. 1. de Poenit. cap. 2.

(27) Sess. xiv. cap. 1.

(24) Epist. lit. ad Antonian.

(28) Hom. xlii.

(25) Epist. 1. et iii. ad Sempron.

(29) Sermon. Lxxii. de verb. Evang.

(26) In lib. de Agon. Chris. cap. 31. Matth.

mittentur, quam extra Ecclesiam nequeant gratia, remissio, et salus haberi.

Neque obstant Patrum testimonia, quae adseritur, peccata re-generatorum esse irremissibilia; praesertim apostasiam, et blasphemiam in Spiritum Sanctum; manifestae scilicet veritatis oppugnationem: quibus deinde Poenitentiae vis denegatur comparate ad grauiora peccata, ac post consequutam semel remissionem perpetrata. Nam Patres sic loquuti sunt de iis, qui peccare nunquam desierunt, vel de iis, qui a Christo deficientes, apud Ethnicos degunt, aut propter haereses, vel schismata separatos; aut de criminibus ex plena, et prorsus inexcusabili peruersitate patris; quae eo quidem irremissibilia dicuntur, quia difficiliora, quam cetera peccata remittuntur.

CAPVT XXII.

Quaenam sint essentialia Sacramenti Poenitentiae partes declaratur.

Peccata actualia tantum, post Baptismum commissa, mortalia quidem principaliter, venialia vero minus praecipue, sunt materia circa quam Sacramentum Poenitentiae versatur.

Tres deinde poenitentis actus, Contritio, Confessio, ac Satisfactio, sunt materia ex qua constat.

Videntur ea tantum verba *absoluo te* ad essentiam formae huius Sacramenti pertinere.

Primae propositionis prior pars euincitur ex Concilii Tridentini auctoritate; quo definiente, ut dictum fuit supra, institutum hoc Sacramentum fuisse constat pro lapsis postbaptismalibus: at lapsorum eiusmodi nomine ii intelliguntur, qui crimina, seu peccata mortalia post Baptismum perpetrarunt: ad ea ergo delenda, cet.

Deinde: res quaelibet in aliquo iudicio iudicata illius certe materia est: sed in Poenitentiae Sacramento, quod per modum iudicii institutum est, circa peccata personalia, et quidem mortalia, praecipue fertur sententia: ergo.

Secunda propositionis pars euincitur primo ex Patribus. Nam iis Tom. IIII.

Aaa

per-

persuasum fuit peccata venialia aliis ab hoc Sacramento remediis curari posse. Ex his Augustinus adserit, (1) deleri ea per piam orationis dominicae recitationem: ait siquidem: »de quotidianis autem »breuibus lenibusque peccatis, sine quibus haec vita non ducitur, »quotidiana oratio fidelium satisfacit« cet. Alia remedia adsignant alii Patres.

Secundo enuncitur ex Ecclesiae doctrina; sic enim traditum legimus a Patribus Tridentinis, his verbis: (2) »multisque aliis remediis »(peccata venialia) expiari possunt:« pertinent ergo illa ad Poenitentiae Sacramentum minus praecipue. Tradiderat hanc doctrinam S. Thomas. (3)

Propositio secunda definita est ab Eugenio IV. in Concilio Florentino; (4) nec non et a Tridentino his verbis: »sunt autem quasi »materia huius Sacramenti ipsius poenitentis actus, nempe Contritio, »Confessio, et Satisfactio: qui quatenus in poenitente ad integritatem »Sacramenti, et ad plenam, et perfectam peccatorum remissionem ex »Dei institutione requiruntur, Poenitentiae partes dicuntur.« Atque haec sacra Synodus anathemate ferit contrarium adserentes. (5) Nititur haec Patrum Tridentinorum definitio variis Scripturae, et Patrum testimoniis, quorum plura dabimus, quum de illis actibus singulatim disceremus.

Hos vero actus nedum esse Poenitentiae Sacramenti materiam, sed esse materiam, ut aiunt, ex qua, ex laudatis Eugenii IV. et Patrum Tridentinorum locis euinci S. Thomae discipuli certum fixumque habemus: nam sic Eugenius loquutus est. »Haec omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materia, »verbis tanquam forma, et persona ministri« cet.: quae cum Scottistarum sententia tenente absolute totum Sacramentum constitui, componi non possunt: quum enim absolutio forma sit, nulla in eo materia essentialis esset: quae tamen duo in vnoquolibet Sacramento Eugenius IV. aperte distinguit.

Patres autem Tridentini eos actus Sacramenti partes dixere: quorum nomina eas intelligi obuim est, ex quibus Poenitentia constat. Dixere quoque eos actus quasi materiam; non »quod verae »materiae rationem non habeant; sed quia eius generis materia non »sint,

(1) In Enchir. cap. vii.

2. ad 3.

(2) Sess. xiv. cap. 5.

(4) Sess. xiv. cap. 3.

(3) Tert. part. qu. lxxxiv. art.

(5) Can. iv.

»sint, quae extrinsecus adhibeatur, vt aqua in Baptismo, et christi »ma in Confirmatione; et vt loquitur Catechismus Romanus. (6)

Tertiam propositionem probaturi, illud in antecessu dicere oportet, hac formula exprimi sacramentalem absolutionem: *Ego te absoluo a peccatis tuis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti*: his enim terminis circumscriptam eam tradit Tridentina Synodus, vbi inquit: (7) »docet Sancta Synodus Sacramenti Poenitentiae formam, in qua praecipue vis ipsius sita est, in illis ministri verbi positam esse, *ego te absoluo*, cet.

Ex huius autem formulae verbis sola haec *absoluo te* ad Sacramenti essentiam pertinere, sic breuiter suadetur: nam illa sola verba sunt de essentia Sacramenti Poenitentiae, quae ad significandum principalem illius effectum sufficiunt; quoniam noui foederis Sacramenta id quod significant, efficiunt: at sola ea verba *absoluo te* id praestant; scilicet, in circumstantiis Confessionis peccatorum remissionem exprimunt: Ergo. Itaque non est de essentia pronomen *ego*, utpote in verbo *absoluo* comprehensum: neque ad essentiam attinent, quae sequuntur, scilicet *a peccatis tuis*: quoniam Confessione praemissa, satis intelligitur poenitentem absolui ab iis criminibus, quorum causa peragitur: sed nec essentialis est *Trinitatis inuocatio*, vt in Baptismo; non enim Poenitentiae Sacramentum quaedam est Fidei confessio, sed peccatorum iudicialis remissio. Est autem necessario pronuntiandum pronomen *te*, quoniam eo, aut alio ipsi acquiuolenti sublato, oratio non esset demonstratiua.

At licet ea tantum verba ad essentiam huius Sacramenti spectent; omnia tamen ex praecepto esse pronuntianda ex Tridentino constat, ubi de Sacramentis generatim agens ait: teneri vnumquemlibet in Sacramentorum administratione ritus ab Ecclesia praescriptos seruare.

CAPVT XXIII.

Quae aduersus stabilitas propositiones facere videntur, discutuntur.

Hoc vnum disidii caput his super questionibus nos inter et Haereticos est, quod negent illi tres poenitentis actus diuino iure requiri ad peccatorum remissionem obtinendam: in quo errasse illos, atque anathematis poenam subiisse diximus. De cetero tota nostra dis-

Aaa 2

cep

(6) De Penit. num. 17.

(7) Sess. xiv. cap. 3.